

[Kurt Brauer.]

forslagsstillerne har haft til at stille deres forslag, er effektiviteten ligeledes omtalt. Det er klart, at når et parti er glad for militæret, er man tilbøjelig til at søge en rent praktisk militær motivering for noget sådant; men det forekommer mig, at man godt kunne have slidt lidt længere på farvebåndet og på hjernen for at finde bedre begrundelser. Hvis SF overhovedet skal være med, kan man være sikker på, at vore motiver vil være af mere menneskelig og social art end de i bemærkningerne skildrede.

Det vil passe mit parti glimrende, om udgangen af denne sag f. eks. kunne blive, at vi opnåede en større valgfrihed imellem civilt statsarbejde og egentlig militærtjeneste.

Som sagt: vi afventer spændt et udvalgsarbejde, men må allerede ved indledningen til dette sige, at vi er yderst skeptiske, så længe bemærkningerne til forslaget står uantastede.

Kjær Rasmussen: Ja, man må jo af og til forundres over den energi og utålmodighed, som socialdemokratiet lægger for dagen i sin nye rolle som oppositionsparti. Da man selv havde regeringsmagten, da var hastværket jo ikke altid så stort, da kunne man såmænd godt vente både år og dag på reformerne. Men oppositionsbænkene har åbenbart bragt socialdemokraterne en ny erkendelse af det samfund, de vel stadig væk går ind for, men som de nu i hvert tilfælde ikke længere forvalter. Lad os håbe, at den retfærdige harme holder sig, også hvis socialdemokratiet igen skulle blive regeringsparti. Efter disse bemærkninger over til hr. Søgaards forslag til folketingsbeslutning.

Jeg forstår på forslagsstillerens bemærkninger, at det, de ønsker, er et forbedret arbejdsklima og en større effektivitet i det danske forsvar. For at nå disse eftertragtede mål vil man aflønne de værnepligtige, så de ikke går hen og bliver sure på militæret, fordi dette forhindrer dem i at varetage familiens tarv. Man ønsker en styrkelse af forsvaret, og denne måde at gøre det på er sikkert ikke den mindst snedige. Det er jo muligt, at hr. Søgaard og socialdemokratiet vil kunne købe sig lidt militær gejst til ad denne vej.

Jeg hører til de mange, som har uhyre

svært ved at finde en linje i den socialdemokratiske militærpolitik. For mig står socialdemokratiet efterhånden som tumlingen i dansk forsvarspolitik, og det skal jeg naturligvis ikke beklage. I foråret rasede man over, at regeringen ville foretage en påstået besparelse på 125 mill.kr., dernæst havde man ingenting at indvende imod, at beløbet blev sparet; nu kommer man og vil have forsvarsbudgettet øget med ca. 270 mill. kr. vel, hvis de værnepligtige skal have 1.800 kr. pr. måned.

Lad det være sagt med det samme: VS er ikke i stand til at medvirke på det foreslåede grundlag, der tilstræber en effektivisering af militæret. Men i øvrigt må jeg da sige til hr. Søgaards ros, at der er interessante perspektiver i forslaget. Militærforligspartierne ynder at betragte de værnepligtige som værende unge under uddannelse. Der som regeringen er indstillet på en aflønning af disse unge, kan den så undslå sig for også at give andre unge under uddannelse en uddannelsesløn? Det er sådan set et dybt alvorligt samvittighedsspørgsmål til forsvarsministeren. Jeg glæder mig meget til at høre svaret, for der er jo perspektiver i dette.

Vi giver forslagsstillerne ret i, at værnepligtsbyrden hviler tungt på den del af den danske ungdom, som indkaldes. Den hviler tungt, hvad enten man befinder sig i det militære forsvar, i nægterlejre eller i fængslerne. Er man i fængsel, på grund af at man overhovedet nægter at deltage i nogen form for værnepligt, så får man sin straffeattest plettet. Denne byrde er såre tung og også såre vidtrækkende. Den er fremtidsdelæggende simpelt hen. De nægttere, som sidder i det voksende antal nægterlejre, føler også en urimelig tung værnepligtsbyrde i form af forlænget indkaldelsestid. Det er bemærkelsesværdigt, at et parti som socialdemokratiet, der jo dog i ord bekender sig til en større retfærdighed, i så mange år har ladet disse tilstande råde.

Vi kan endvidere give forslagsstillerne ret i, at der med værnepligten er forbundet økonomiske byrder. Vi mener, det er urimeligt, at disse ubehageligheder ensidigt pålægges de indkaldte, hvor de så end befinder sig. Umiddelbart er vi ikke uden sympati for, at staten inddækker tabt arbejdsfortjeneste, men det er jo et problem, som rækker